

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 39/2009 vp

Hallituksen esitys vuoden 2010 tuloveroasteikkolaiksi sekä eräksi tuloverotusta ja verotuksessa sovellettavia korkoja koskeviksi muutoksiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 2009 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2010 tuloveroasteikkolaiksi sekä eräksi tuloverotusta ja verotuksessa sovellettavia korkoja koskeviksi muutoksiksi (HE 133/2009 vp).

— LA 105/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Laki tuloverolain 106 §:n muuttamisesta (läh. 11.11.2009)

— TPA 48/2009 vp — (Lauri Oinonen /kesk: Työmatkakulujen täydellinen verovähennysoikeus (läh. 29.9.2009)

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

— LA 127/2007 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Laki tuloverolain 64 §:n muuttamisesta (läh. 26.2.2008)

— LA 122/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Laki tuloverolain 64 §:n muuttamisesta (läh. 19.11.2008)

— LA 20/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Laki tuloverolain muuttamisesta (läh. 12.3.2009)

— LA 61/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta (läh. 8.10.2009)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Ilkka Lahti ja finanssi-sihtööri Fransiska Pukander, valtiovarainministeriö
- tarkastaja Harri Uusnäkki, liikenne- ja viestintäministeriö
- ylitarkastaja Elina Seppälä, Verohallitus
- johtaja Pekka Immeli, Akava ry
- osastopäällikkö Tomi Viitala, Keskuskauppa-kamari
- verolakimies, VT Jouko Jormalainen, Finanssialan Keskusliitto
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuotajain Keskusliitto MTK ry
- ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammatti-liittojen Keskusjärjestö SAK ry

- verotuksen erityisasiantuntija Henrik Rainio, Suomen Kuntaliitto
- toiminnanjohtaja Pekka Aalto, Suomen Paikallisliikenneliitto ry
- ekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola, Veronmaksajain Keskusliitto

- yksikön päällikkö Pirkko Lento, YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry, Linja-autoliitto, Suomen Yrittäjät ry, valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2010 valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiiviseksi tuloveroasteikoksi. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia siten, että työtulovähennystä ja perusvähennystä kasvatettaisiin. Valtionverotuksen eläketulovähennyksen laskentakerrointa korotettaisiin ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen poistumaprosenttia alennettaisiin.

Verovelvollinen voisi vaatia jaettavan yritystulon ja verotusyhtymän maatalouden tulo-osuuden verotettavaksi kokonaan ansiotulona. Kiinteän omaisuuden luovutuksesta saatu voitto säädetäisiin verovapaaksi, jos alue luovutetaan luonnonsuojelualueeksi valtiolle tai valtion liikelaitokselle.

Työsuhdematkalipun verovapaa määrä määriteltäisiin euromääräisesti ja verovapaan edun suuruutta kasvatettaisiin. Työsuhdelainan korkoedun verovapaa määrä sidottaisiin peruskoron sijasta yleisesti käytössä oleviin lainan viitekorkoihin.

Yritysmuodoista riippumatta verovelvollisella olisi oikeus vähentää asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset tuloverolain pääsäännön mukaisesti. Maatalousyrittäjäin eläkeläissa tarkoitettulla vakuutetulla apurahansaajalla olisi oikeus vähentää ansiotulostaan maksamansa pakollinen ryhmähenkivakuutusmaksu sekä tapaturmavakuutusmaksu.

Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia muutettaisiin siten, että Verohallinnon vahvistama julkisesti noteeraamattoman osakkeen vertailuarvo sekä maatalouteen

kuuluvan osuuskunnan osuuden verotusarvo säädettäisiin julkiseksi verotustiedoksi.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi useita verolakeja, joissa säädetään verotuksessa perittävien eräiden korkojen vähimmäismäärästä. Veronlisäyksen, viivekoron ja viivästyskoron määrää ehdotetaan alennettavaksi väliaikaisesti vuonna 2010 yhdellä prosenttiyksiköllä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2010 alusta. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2010 toimitettavassa verotuksessa. Työsuhdelainaa ja asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten sekä vakuutusmaksujen vähennysoikeutta koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin jo vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa. Osakkeiden vertailuarvojen ja osuuksien verotusarvojen tietojen julkisuutta koskevia säännöksiä sovellettaisiin jo verovuodelta 2006 toimitetun verotuksen tietoihin. Veronlisäystä, viivekorkoa ja viivästyskorkoa koskevat lainmuutokset olisivat voimassa 31 päivään joulukuuta 2010 ja niitä sovellettaisiin veronlisäykseen, viivekorkoon ja viivästyskorkoon, jotka lasketaan 1 päivästä tammiukuuta 2010 joulukuun 31 päivään 2010.

Eduskunta-aloitteet

LA 127/2007 vp ja LA 122/2008 vp. Lakialoitteissa ehdotetaan tuloverolakia muutettavaksi siten, että työnantajan työntekijälleen antama joukkoliikenteen henkilökohtainen matkalippu

asunnon ja työpaikan välistä matkaa varten on täydeltä käyvältä arvoltaan verovapaa luon-
toisetu.

LA 20/2009 vp. Lakialoitteessa esitetään tulo-
verolakiin otettavaksi säännökset siitä, että
ennen verovuotta 63 vuotta täyttäneen henkilön
on suoritettava työsuhteen perusteella saadusta
palkasta ja siihen rinnastettavasta tulosta tulo-
veroa valtiolle 5 prosenttia ja kunnalle 15 pro-
senttia.

LA 61/2009 vp. Lakialoitteessa esitetään asun-
non ja työpaikan välisten matkakustannusten vä-

hennysoikeutta koskevaa tuloverolain säännöstä
muutettavaksi siten, että oikeutta vähentää mat-
kakustannukset oman auton käyttökustannusten
mukaan laskettuina laajennettaisiin.

LA 105/2009 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan
kunnallisverotuksen perusvähennyksen korotta-
mista 1 480 eurosta 3 000 euroon.

TPA 48/2009 vp. Toimenpidealoitteessa ehdo-
tetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin vero-
velvollisen työmatkakulujen täydellisen vero-
vähennysoikeuden toteuttamiseksi todellisten
kulujen mukaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä
eräin muutoksin.

Ansiotulojen veroperusteiden muutokset

Hallitus ehdottaa ansiotulojen veroperusteita lie-
vennettäväksi kuluvaan vuoteen verrattuna yh-
teensä 1 060 miljoonalla eurolla. Lievennyksillä
kompensoitaisiin ansiotason nousun sekä pal-
kansaajamaksuihin odotettavissa olevan nousun
työn verotusta kiristävä vaikutus. Vuonna 2009
toteutettujen tuloveron kevennyksien jälkeen hal-
litusohjelmassa tarkoitettua 1,1 miljardin eu-
ron määräisestä tuloveron kevennyksestä vielä
käyttämättä olevaa 240 miljoonaa euroa ei käy-
tettäisi tässä yhteydessä. Ehdotetut veroperusteiden
lievennykset eivät siten merkitse verotuk-
sen keventämistä hallitusohjelman tarkoittamal-
la tavalla.

Ehdotettua vuonna 2010 sovellettavaa tulo-
veroasteikkoa lievennettäisiin kuluvan vuoden
tuloveroasteikkoon verrattuna korottamalla
asteikon kaikkien tuloluokkien tuloajoja sekä
alentamalla kaikkia marginaaliveroprosentteja
0,5 prosenttiyksiköllä. Työtulovähennyksen
enimmäismäärää korotettaisiin 50 eurolla 650
euroon.

Kunnallisverotuksen perusvähennyksen
enimmäismäärää korotettaisiin 720 eurolla
2 200 euroon.

Eläketulon veroperusteita muutettaisiin hal-
litusohjelman mukaisesti siten, että eläketulon
verotus ei muodostuisi palkkatulon verotusta
kireämmäksi. Eläketulon keskimääräinen vero-
aste olisi enintään palkkatulon veroasteen suu-
ruinen, kun vertailukohtana on 53 vuotta täyttä-
neen palkansaajan keskimääräinen veroaste.
Eläketulon verotusta muutettaisiin korottamalla
eläketulovähennyksen täyden määrän laskennas-
sa käytettävää kerrointa ja kasvattamalla kunnal-
lisverotuksen eläketulovähennystä alentamalla
vähennyksen poistumaprosenttia 62 prosentista
56 prosenttiin. Lisäksi kunnallisverotuksen elä-
ketulovähennyksen rakennetta muutettaisiin siten,
että täyden eläketulovähennyksen määrää
laskettaessa ei enää vähennettäisi perusvähennys-
nyksen määrää.

Veroperusteiden lievennykset vähentäisivät
tuloverojen tuottoa 1 060 miljoonalla eurolla,
josta valtion osuus olisi 630 miljoonaa euroa.
Ansiotason nousun kompensoinnin osuus olisi
300 miljoonaa euroa.

Tuloveroasteikon muutos vähentäisi tulo-
veron tuottoa noin 670 miljoonalla eurolla,
perusvähennyksen alentaminen 195 miljoonalla
eurolla, eläketulon veroperusteiden muutokset

100 miljoonalla eurolla, työtulovähennyksen kasvattaminen 95 miljoonalla eurolla. Ansio-
tason nousu ja palkansaajamaksuihin odotetta-
vissa olevat korotukset huomioon ottaen palkka-
tulon veroaste pysyisi suunnilleen vuoden 2009
tasolla.

Valiokunta pitää perusteltuna, että hallitus-
ohjelman mukaista tuloverotuksen kevennys-
varaa ei tässä yhteydessä käytetä. Valiokunta to-
teaa toisaalta, että perinteisesti tuloverotuksen
keventämisenä on pidetty inflaatiotarkistuksen
ylittävää verotuksen lieventämistä. Tarkastelu-
tapa hallituksen piirissä on viime vuosina muut-
tunut siten, että vasta inflaatiotarkistuksen ja an-
siotason nousun kompensoinnin ylittävää vero-
tuksen lieventämistä pidetään verotuksen varsi-
naisena keventämisenä.

Ehdotettujen veroperusteiden muutosten kat-
sotaan tukevan työllisyyttä, kotitalouksien osto-
voiman kehitystä ja kotimaista kysyntää. Valio-
kunta pitää ehdotettua kokonaisuutta tasapainoi-
sena ja verotuksen lievennystä sopivasti mitoi-
tettuna. Valiokunta pitää perusteltuna, että esi-
tyksessä on erikseen otettu huomioon pienituloiset,
joiden verotukseen vaikuttaa kunnallisvero-
tuksen perusvähennyksen korottamisen sekä
valtion tuloveroasteikon alarajan korottaminen
muuta asteikon rajoja enemmän. Perusteltua on
myös lievennysten kohdistaminen eläketuloa
saaville siten, että eläketulon verotus ei muodos-
tu palkkatulon verotusta kireämmäksi.

Muut muutokset

Valiokunta puoltaa asunnon ja työpaikan välisen
matkakustannusten vähentämistä koskevaa
ehdotusta lukuun ottamatta myös muita yksittäisiä
muutosehdotuksia, jotka ovat verotusta eri
tavoin lieventäviä. Näiden muutosten vaikutuk-
sesta veronsaajien verotulot vähenisivät
yhteensä noin 30 miljoonalla eurolla. Vaikutuk-
siltaan merkittävin muutos olisi yrittäjille ja
maatalouden harjoittajille myönnettävä oikeus
valita jaettavan yritystulon ja verotusyhtymän
maatalouden tulo-osuuden verottaminen koko-
naan ansiotulona. Muutoksen vaikutukseksi on
arvioitu 13 miljoonaa euroa. Viivästyseuraa-

musten alentaminen vähentäisi verotuloja 10
miljoonalla eurolla.

Esitykseen sisältyvä ehdotus työnantajan
työntekijälle tarjoaman, kodin ja työpaikan väli-
sessä liikenteessä käytettävän matkalipun vero-
kohtelun kehittämistä on tervetullut uudistus.
Valiokunta ehdottaa kuitenkin työsuhdematka-
lippuun liittyvän verovapaan edun kasvattamis-
ta. Jäljempänä tarkastellaan lähemmin työsuhde-
matkalippua sekä asunnon ja työpaikan välisten
matkakustannusten vähennysoikeutta koskevia
ehdotuksia.

Työsuhdematkalippu

Tuloverolain 64 §:n mukaan työnantajan työn-
tekijälle antama joukkoliikenteen henkilökohtainen
matkalippu asunnon ja työpaikan välistä
matkaa varten arvostetaan 75 prosenttiin lipun
käyvästä arvosta. Työsuhdematkalipun nykyinen
verokohtelu otettiin käyttöön vuoden 2006
alusta liikenne- ja viestintäministeriön työ-
ryhmien valmistelun jälkeen. Uudistuksella py-
rittiin kannustamaan oman auton käyttäjiä siirtymään
julkisen liikenteen käyttäjiksi.

Uudistus ei ole täysin täyttänyt siihen kohdis-
tuneita odotuksia. Sen on tosin arvioitu lisän-
neen joukkoliikenteen käyttöä. Käytännössä jär-
jestelmä on kuitenkin osoittautunut työnanta-
jille hankalasti käyttöönotettavaksi. Etuudesta
työntekijälle tulevan hyödyn määrää on myös
pidetty epäselvänä.

Kun verovapaa määrä on tietty osa matka-
lipun arvosta, verovapaan edun määrä vaihtelee
työntekijän matkakustannusten määrästä riip-
puen. Täysimääräisen verovapaan edun tarjoa-
minen edellyttää, että työnantaja selvittää työn-
tekijän todellisten matkakustannusten määrän,
josta verovapaana osana voidaan antaa 25 pro-
senttia. Kulujen selvittäminen on varsinkin suu-
rissa organisaatioissa koettu työlääksi. Yleisim-
mäksi toteutustavaksi on muodostunut palkan li-
sänä maksettava kiinteä 10 euroa kuukaudessa.
Todellisia matkakuluja ei ole tällöin tarvinnut
selvitellä, koska mainitun määräinen etu on kai-
kissa julkisen liikenteen lippujen hintaryhmissä
alittanut 25 prosenttia kuukausilipun hinnasta.

Hallituksen nyt esittämä uudistus perustuu hallituksen ohjelmaan, jonka mukaan työsuhdematkalippujärjestelmän ehtoja kehitetään. Työsuhdematkalipun verovapaa osa määritettäisiin euromääräisesti. Lippu olisi verovapaata tuloa 200 euroon asti, sen ylittävä osa veronalaista 600 euroon asti ja 600 euron ylittävä osalta taas verovapaata 3 400 euroon asti. Verovapaa määrä lasketaan, kuten nykyisinkin, matkalipun koko arvosta eikä vain työnantajan kustantamasta osasta. Ehdotus merkitsee, että kun lipun arvo nousee yli kokonaan verovapaan 200 euron määrän, niin verovapaa osuus alenee ja on alimmillaan, kun lipun hinta on 600 euroa, 33,3 prosenttia. Lipun hinnan noustessa 600 eurosta myös verovapaa osuus nousee ja on enimmillään, 3 400 euron kohdalla, lähes 90 prosenttia matkalipun arvosta. Kun verovapaa osa nykyisin on aina 25 prosenttia lipun hinnasta, ehdotus merkitsee edun merkittävää lisääntymistä kaikissa hintaluokissa.

Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin esitetty epäilyjä muutoksen kannustavuutta kohtaan. On nähty, että vallitseva käytäntö muuttuisi ehdotuksen myötä lähinnä siten, että kuukausittain myönnettävän 10 euron määräisen verovapaan edun arvo nostettaisiin 18 euroon kuukaudessa. Määrä jäisi tällöin alle 200 euron vuodessa, mikä määrän työnantaja voisi aina myöntää työntekijälle verovapaana etuna tarvitsematta selvittää hänen todellisia matkakustannuksiaan. Edun ei ole katsottu riittävästi kannustavan siirtymistä työsuhdematkalipun käyttöön varsinkaan kaupungin sisäisen liikenteen ulkopuolisessa liikenteessä.

Valiokunta pitää ehdotettua perusratkaisua, siirtymistä prosenttimääräisestä verovapaudesta euromääräiseen verovapauteen, kannatettavana. Se ja kokonaan verovapaan määrän asettaminen 200 euroon lisäisivät työsuhdematkalipun yleistä houkuttelevuutta ja vähentäisivät työsuhdematkalipun tarjoamisesta työnantajille aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia.

Valiokunta kuitenkin pitää tarpeellisena lisätä toimeenpiteen vaikuttavuutta ja ehdottaa sen vuoksi työsuhdematkalipun kokonaan verovapaan määrän nostamista 300 euroon.

Verovapaa määrä olisi pääkaupunkiseudun YTV-alueella kaupungin sisäisen liikenteen lipun hinnasta 453 eurosta kaksi kolmasosaa, seutulipun hinnasta 928 eurosta lähes kolmannes ja kolmen vyöhykkeen lähiseutulipun hinnasta 1 300 eurosta vajaa neljännes.

Työnantajat voisivat toki niin halutessaan tarjota edun 300 euroa suurempanakin 600 euroa kalliimpien lippujen osalta. Tämä edellyttäisi kuitenkin työntekijälle aiheutuneiden todellisten matkakustannusten selvittämistä sen varmistamiseksi, että verovapaaetu on enintään sallitun määräinen. Tästä aiheutuu väistämättä hallinnollista vaivaa, jota ei voitaisi kuitenkaan kokonaan poistaa muutoin kuin säätämällä työnantajan tarjoama työsuhdematkalippu kokonaan verovapaaksi etuudeksi lipun hinnasta riippumatta.

Työsuhdematkalipun käytön yleistyminen jää riippumaan työnantajien ja työntekijöiden halukkuudesta ottaa järjestelmä käyttöön. Ratkaisuihin voi osaltaan vaikuttaa se seikka, että jos työsuhdematkalippu tarjotaan siten, että työntekijän kokonaispalkka pysyy ennallaan ja osa palkasta korvautuu verovapaalla edulla, työntekijän eläkkeen määräytymisperusteena oleva työansioiden määrä pienenee vastaavasti. Työnantajalle menettely tuo puolestaan säästöjä paitisi työeläkemaksun myös muiden palkan sivukulujen osalta. Työntekijän rahapalkan korvautuminen verovapaalla luontaisedulla vaikuttaisi hänen eläkekertymänsä kuitenkin vain hyvin vähän: esimerkiksi 300 euron määräinen verovapaa etu vuodessa alle 53-vuotiaalle pienentäisi vuosieläkettä 4,50 eurolla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus seuraa uudistuksen vaikutuksia ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin järjestelmän edelleen kehittämiseksi.

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Esityksessä ehdotetaan asunnon ja työpaikan välisen matkakustannusten vähentämistä ansiotulosta koskevaan tuloverolain 93 §:ään lisättäväksi uusi 5 momentti. Momentissa säädettäisiin liikkeen- tai ammatinharjoittajan, maatalou-

denharjoittajan, elinkeinoyhtymän ja muun yhtiön osakkaan sekä osakeyhtiön ja muun yhteisön osakkaan oikeudesta vähentää asunnon ja yrityksen välisistä matkoista aiheutuneet matkakustannukset ansiotulosta. Kustannukset voitaisiin vähentää asunnon ja varsinaisen työpaikan välisten matkakustannusten vähentämistä koskevin rajoituksin. Momentissa käytettäisiin yrittäjää koskien käsitettä "yrityksessä oleva työpaikka" ja näin yrittäjä rinnastettaisiin työntekijään.

Matkakustannukset vähennettäisiin jatkossa ainoastaan ansiotulosta. Momentissa rajoitettaisiin muutoinkin yrittäjän tulonhankkimismenoina pidettävien matkakustannusten vähennysoikeutta.

Matkakustannusten vähennysoikeutta koskeva oikeuskäytäntö ei valiokunnan käsityksen mukaan muodosta täysin johdonmukaista kokonaisuutta. Valiokunnan mielestä ei ole selvää, rajoittaisiko ehdotus tosiasiallisesti matkakustannusten vähennysoikeutta. Nykytilaan verrattuna esityksen perustelujen mukaan se ei ole ollut tarkoituksena.

Esitys asettaisi yrittäjät eri asemaan yritysmuodosta riippuen ja rinnastaisi yrittäjän työntekijään vain tietyiltä osin. Sen sijaan se ei rinnastaisi yrittäjää työntekijään esimerkiksi päivärahojen ja kilometrikorvausten osalta.

Valiokunta esittää, että ehdotettu 5 momentti poistetaan ja asia valmistellaan kokonaisvaltaisesti uudelleen valiokunnan ehdottaman lausuman mukaisesti (*valiokunnan lausumaehdotus*), jolloin oikeustila säilyisi toistaiseksi ennallaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että 1. ja 3.—12. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 64 §:n 2 momentti ja 93 §:n

5 momentti muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus),

että lakialoitteet LA 127/2007 vp, LA 122/2008 vp, LA 20/2009 vp, LA 61/2009 vp ja LA 105/2009 vp hylätään ja

että toimenpidealoite TPA 48/2009 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

2. lakiehdotus

64 §

Luontoisetu

—————
Työnantajan työntekijälleen antama enintään 300 euron arvoinen joukkoliikenteen henkilökohtainen matkalippu asunnon ja työpaikan välistä matkaa varten on verovapaata tuloa. Lisäksi matkalippu on verovapaata tuloa 600 euron ylittävältä osalta 3 400 euroon asti.

93 §

Asumnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

—————
(Poist.)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että yrittäjien matkakustannusten vähentämiseen liittyvät ongelmat selvitetään kokonaisvaltaisesti vuoden 2010 loppuun mennessä. Selvitys on tehtävä ottaen huomioon kaikki eri yritysmuodot ja myös tilapäisistä työmatkoista aiheutuvien matkakustannusten vähennysoikeus.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Hannes Manninen /kesk	Markku Rossi /kesk
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Matti Saarinen /sd (osittain)
jäs.	Tarja Filatov /sd (osittain)	Petri Salo /kok
	Pertti Hemmilä /kok	Sari Sarkomaa /kok
	Bjarne Kallis /kd	Minna Sirnö /vas (osittain)
	Kyösti Karjula /kesk	Pia Viitanen /sd (osittain)
	Esko Kiviranta /kesk	vjäs. Leena Harkimo /kok (osittain)
	Mikko Kuoppa /vas	Reijo Kallio /sd (osittain)
	Reijo Laitinen /sd (osittain)	Matti Kauppila /vas (osittain)
	Mika Lintilä /kesk	Lauri Kähkönen /sd (osittain)
	Olli Nepponen /kok (osittain)	Reijo Paažanan /kok (osittain)
	Tuija Nurmi /kok	Heli Paasio /sd
	Kirsi Ojansuu /vihr	Tuula Väätäinen /sd (osittain).
	Heikki A. Ollila /kok	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Jukka Vanhanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Vasemmistoliiton mielestä verotuksella pitää tavoitella oikeudenmukaisuutta, niin että suurituloiset osallistuvat suuremmalla osuudella maamme yhteisiin menoihin. Verotuksen kestävä periaate on, että veroja kukin maksaa kykynsä mukaan. Mitä suuremmat ovat tulot, sitä suhteellisestikin enemmän veroja kykenee maksamaan. Se on myös oikeudenmukaista.

Hallituksen sinänsä mittavat veronkevennykset ovat painottuneet suurituloisiin ei vain euro-määräisesti vaan myös prosentuaalisesti. Kaiken lisäksi suurista veronkevennyksistä eivät ole hyötynneet ne, jotka saavat äitiyden, työttömyyden tai muun syyn takia palkkatulon sijaan tulevaa etuutta. Nämä palkkatulon sijaan tulleet tulot ovat jo sinänsä pienempiä kuin niiden pohjana olleet palkkatulot. Kuitenkin näitä etuustuloja verotetaan ankarammin, kuin jos ne olisivat palkkatuloja.

Vasemmistoliitto esittää oikeudenmukaisempaa tulojakoja. Verotuksen osalta sen osatekijöinä ovat:

- kaikkien alle 10 000 euron vuositulojen vapauttaminen verosta niin, että ensi vaiheessa kunnallisverotuksen perusvähennys nostetaan 1 480 eurosta 3 000 euroon (ks. vastalauseen 2. lakiehdotuksen 106 §) ja samalla nostetaan vähennyksen alenema-prosenttia

- suurimpien tulojen (yli 60 000 euroa/v) veronkevennys on tässä tilanteessa perusteeton
- pääomatulojen verottaminen palkkatulojen tapaan
- varallisuusveron käyttöönotto
- puolison perintöveron alentaminen sen sijaan
- energiayhtiöille yhteiskunnan päätösten perusteella kertyvän ylimääräisen voiton (ns. windfallvoiton) verottaminen.

Vastikään julkaistut verotiedot osoittavat selvästi oikeaksi arvostelumme verotuksen epäoikeudenmukaisuudesta. Pääomatuloja verotetaan selvästi kevyemmin, minkä lisäksi listamattomista yrityksistä voi saada verotonta tuloa 90 000 euroon asti. Tämä ei alkuunkaan toteuta oikeudenmukaisuutta.

Ehdotamme myös omaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion veronalaisuuden poistamista (ks. 2. lakiehdotuksen 92 §). Viite: ed. Kyllösen lakialoite LA 108/2008 vp.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3.—12. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina ja

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Vastalauseen muutosehdotukset).

Vastalauseen muutosehdotukset**1.****Vuoden 2010 tuloveroasteikkolaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2010 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero prog-

ressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta,%
15 200 — 22 600	8	6,5
22 600 — 36 800	489	17,5
36 800 — 60 000	2 974	21,5
60 000 —	7 962	31,5

2 §

(Kuten VaVM)

2.

Laki**tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 131 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 716/2004,

muutetaan 15 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 ja 3 momentti, 64 §:n 2 momentti, 67 §, 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti ja 106 § sekä 125 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 momentti ja 39 §:n 1 momentti laissa 716/2004, 64 §:n 2 momentti laissa 1128/2005, 67 § laissa 1020/1998, 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti ja 125 §:n 2 momentti laissa 946/2008 sekä 106 § laissa 858/2005, ja

lisätään 48 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 896/2001, uusi 4 kohta, 92 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1465/1994, 1333/1995, 196/2001, 1309/2002, 1360/2002, 1273/2004, 528/2005, 770/2005 ja mainituissa laeissa 1128/2005 ja 946/2008, uusi 26 kohta, 93 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 946/2008, uusi 5 momentti sekä 96 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 772/2004 ja 1115/2005, uusi 5 momentti seuraavasti:

15, 38, 39, 48, 64 ja 67 §
(Kuten VaVM)

92 § (*Uusi*)

Verovapaat sosiaalietuudet

Veronalaista tuloa eivät ole:

26) *omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) nojalla omaishoitajalle maksettava hoitopalkkio.*

93, 96, 100 ja 101 §
(Kuten VaVM)

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 000 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen

määrän, vähennystä pienennetään 20 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2009

Mikko Kuoppa /vas
Matti Kauppila /vas
Minna Sirnö /vas

VASTALAUSE 2

*Perustelut**Marginaaliveroprosentit*

Esitämme valtion tuloveroasteikkoon kaikki vastaavat hallituksen esittämät muutokset paitsi marginaaliveroprosenttien 0,5 prosenttiyksikön lasku. Marginaaliveroprosentit pitää jättää tämän vuoden tasolle eli ensimmäinen asteikko 7 prosentissa, toinen 18 prosentissa, kolmas 22 prosentissa ja neljäs 30,5 prosentissa. Kun marginaaliverot pidetään entisellä tasolla, lisääntyvät verotulot 250 miljoonaa euroa vuodessa hallituksen esitykseen nähden.

On perusteltua lieventää ansiotulojen verotusta ansiotason ja hintojen nousua vastaavaksi. Näin voidaan ehkäistä verotuksen kiristyminen valtionverotuksessa ja turvata siten käytettävissä olevien tulojen ostovoima. Sen vuoksi marginaaliveroprosenttien alennus ei ole tässä tilanteessa enää niin tarpeellinen. Edelleenkin on olemassa se uhka, että veronkevennykset eivät mene kulutukseen vaan ne säästetään. Hallituksen elvytyspolitiikka on painottunut liikaa veronkevennyksiin. Tämän vuoden kehitys osoittaa, että kasvavista tuloista huolimatta kotimainen kysyntä on supistunut selvästi.

Hallituksen olisi pitänyt tässä vaiheessa huolehtia paremmin veropohjan pitävyydestä ja tarkastella kaikkia veronkevennyksiä erityisen huolellisesti. Tällä vaalikaudella veropohjasta ja sen pitävyydestä ei ole välitetty lainkaan, vaan veronkevennyksiä on tehty ajoittain varsin kevein perustein. Tänä vuonna valtiontalous velkaantuu nopeaa tahtia ja ensi vuonna vauhdin ennakoidaan vain kiihtyvän.

Työsuhdematkalippu

Työnantajan työntekijälleen antama joukkoliikenteen henkilökohtainen matkalippu asunnon ja työpaikan välistä matkaa varten on hyvä säätää kokonaan verovapaaksi lipun käyvästä arvosta.

Esityksemme poikkeaa hallituksen esittämätä mallista, jossa työsuhdematkalippu säädetään verovapaaksi eduksi 200 euroon asti ja sen lisäksi 600 euron ylittävältä osalta 3 400 euroon asti. Viimeksi mainitulla vaihteluvälillä lipun verotusarvo on aina 400 euroa. Jos työnantaja tarjoaa palkan lisänä asunnon ja työpaikan välisen lipun hinnan suuruisen edun, työntekijän hyöty siitä voi olla enimmillään yli 2 000 euroa vuodessa silloin, kun matkalipun arvo on 3 400 euroa. Työnantajalla on myös mahdollisuus tarjota työntekijöille enintään 200 euron vuosittainen lippuetu ilman, että työntekijän todellisia asunnon ja työpaikan välisiä matkakustannuksia tarvitsee selvittää.

Sosialidemokraattien esityksessä työsuhdematkalipun koko arvo katsottaisiin verovapaaksi luontoiseduksi. Työnantaja hankkisi lipun ja antaisi sen työntekijälleen, kuten nytkin. Matkalipun aliarvostamisella verotuksessa pyrittäisiin kannustamaan oman auton käyttäjiä siirtymään julkisen liikenteen käyttäjiksi. Joukkoliikenteen osuuden kasvu työmatkaliikenteessä saisi aikaan monia positiivisia yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia päästöissä, onnettomuuskustannuksissa ja matka-ajassa.

Työsuhdematkalipulla on lopullista vaikutusta erityisesti niiden työntekijöiden verotukseen, joilla asunnon ja työpaikan väliset matkakulut ovat 600 euron omavastuuosuuden suuruusluokkaa tai sen alle. Alle 600 euron matkakuluja ei voi vähentää verotuksessa, joten verottomuudesta tuleva hyöty jäisi näiden verovelvollisten osalta lopulliseksi.

Työsuhdematkalipun käyttöönoton arvioidaan alentavan tuloverojen tuottoa 40 miljoonaa euroa. Tästä valtion osuus olisi noin 20 miljoonaa euroa. Loput jakaantuvat kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle. Valtion verotulot laskisivat sosialidemokraattien esityksessä 10 miljoonaa euroa enemmän kuin hallituksen esityksessä.

Perusvähennys

Kunnallisveron perusvähennyksen enimmäismäärä on tällä hetkellä 1 480 euroa, ja se tehdään muiden vähennysten jälkeen. Jos kunnallisverotuksessa verotettava tulo on muiden vähennysten jälkeen enemmän kuin 8 880 euroa, ei vähennystä myönnetä. Perusvähennyksen korottaminen 3 000 euroon nostaisi tulorajan 18 000 euroon. Perusvähennyksen kasvattaminen lisäisi vähennykseen oikeutettujen määrää. Ratkaisu keventäisi pienituloisten — kuten työttömien ja pienituloisten eläkeläisten — verotusta ja olisi sosiaalisesti oikeudenmukainen ratkaisu. Sosiaalidemokraatit esittävät parannuksia myös yleis-

seen ja eläkkeensaajien asumistukeen sekä työttömyysturvaan, mikä yhdessä perusvähennyksen tuntuvan nostamisen kanssa parantaisi pienituloisten henkilöiden asemaa selvästi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3.—12. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina ja

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Vastalauseen muutos-
ehdotukset).

*Vastalauseen muutosehdotukset***1.****Vuoden 2010 tuloveroasteikkolaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2010 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero prog-

ressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylitävistä tulon osasta,%
15 200 — 22 600	8	7,0
22 600 — 36 800	526	18,0
36 800 — 66 400	3 082	22,0
66 400 —	9 594	30,5

2 §

(Kuten VaVM)

2.

Laki**tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 131 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 716/2004,

muutetaan 15 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 ja 3 momentti, 64 §:n 2 momentti, 67 §, 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti ja 106 § sekä 125 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 momentti ja 39 §:n 1 momentti laissa 716/2004, 64 §:n 2 momentti laissa 1128/2005, 67 § laissa 1020/1998, 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti ja 125 §:n 2 momentti laissa 946/2008 sekä 106 § laissa 858/2005, ja

lisätään 48 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 896/2001, uusi 4 kohta, 93 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 946/2008, uusi 5 momentti sekä 96 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 772/2004 ja 1115/2005, uusi 5 momentti seuraavasti:

15, 38, 39 ja 48 §
(Kuten VaVM)

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

64 §

Luontoisetu

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 000 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 20 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

Työnantajan työntekijälleen antama (*poist.*) joukkoliikenteen henkilökohtainen matkalippu asunnon ja työpaikan välistä matkaa varten on *täydeltä käyvältä arvoltaan verovapaa luontoisetu.*

67, 93, 96, 100 ja 101 §
(Kuten VaVM)

125 §
(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2009

Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väättäin /sd

Tarja Filatov /sd
Matti Saarinen /sd
Pia Viitanen /sd
Reijo Laitinen /sd